

Mødet den 26. Juli 1923.

(For lukkede Døre.)

Fraværende: M. Brammer, Andr. Christensen, Leonhard Hansen, K. Moustén, J. Chr. Møller, Vald. Pedersen og A. Sneum.

1. (J. Nr. 243—1923). Skrivelse fra Belysningsudvalget om **Bemyndigelse for Udvalget og Ledelsen til at foretage en Rejse til Udlandet for at bese Ovn anlæg.**

Formanden bemærkede, at Sagen havde været sendt til Cirkulation, men et Par Medlemmer kunde ikke tiltræde Indstillingen, hvorfor Taleren havde fundet det rigtigst at sammenkalde til Møde.

H. P. Christensen oplyste, at Udvalget af og til havde foretaget en Rejse i de senere Aar uden at spørge Byraadet, men under de nuværende vanskelige Forhold havde man fundet det rigtigst at forelægge det for Byraadet. Det var ikke Udvalget særlig magtpaaliggende at komme ud at rejse, men man stod jo nu overfor en Fornyelse af Gasværket, og der forelaa Tilbud fra 3 engelske Firmaer, hvis Priser var nogenlunde ens; derfor havde Udvalget ment, det var af Betydning at se de forskellige Værker i Virksomhed. For et Par Aar siden havde man foretaget en Rejse til Tyskland, idet man mente, det var billigst der, men

det havde nu vist sig, at de tyske Tilbud laa mere end 200000 Kr. højere end de engelske, som tillige tilbød at levere op til 80 % dansk Arbejde. Udvalget fandt det uforsvarligt blot i Henhold til de foreliggende Tegninger at approbere et af Tilbudene, men ønskede at tage Værkerne i Øjesyn paa Pladserne, og det drejede sig ikke alene om Ovnanlæg, men ogsaa Koksknuseanlæg, Transport af Kul og Koks til og fra Ovnene o. s. v. Naar Udvalget foreslog, at Kontorchef Neergaard skulde med, var Grunden den, at han var den eneste, som var rigtig perfekt i Engelsk, og han havde et Par Gange tidligere været i England i Anledning af Kulleverancer, saa der kunde maaske blive Lejlighed til at forhandle med Kommunens Leverandører om et og andet. Naar hele Udvalget ønskede at deltage til Trods for, at de ikke var inde i alle tekniske Forhold, saa kunde man alligevel nok faa et Indtryk af, hvad der ses paa Pladsen, og Taleren vilde nødig være med til, som et Par Medlemmer havde foreslaaet, at Formanden og Direktøren alene skulde rejse, for det var et temmelig stort Ansvar at lægge paa to Mand, hvor det drejede sig om saa stor en Historie, og selv om Rejsen vilde koste 4000 Kr., var det kun en lille Brøkdel af Udgiften, som man næppe burde regne med i dette Tilfælde.

H. P. Salling fandt det rigtigst, naar man stod overfor en saa stor Anskaffelse, at det samlede Udvalg fik Lejlighed til at se paa, hvad der foreligger. Fire Mand saa mere end to, og naar hele Udvalget skulde være med til at gøre Indstilling og bære Ansaret for Anskaffelsen, var det ogsaa i sin Orden, at de alle fik Lejlighed til at se, hvad der skulde købes. Taleren havde erfaret Fordelen derved, da Brandkommissionen var paa Rejse i

Tyskland for at købe Redningsstige; da fik man Rejsen indtjent, idet Firmaet gik ind paa at sætte Prisen 2000 Kr. ned, hvilket ellers næppe var sket. Taleren vilde derfor anbefale, at det samlede Udvalg foretager Rejsen.

Kjeld Sørensen beklagede, at de Herrer Møller og Andr. Christensen ikke var til Stede, da de ikke havde tiltraadt Indstillingen og derved givet Anledning til Mødet. Taleren var noget betænkelig ved i en Situation som den nuværende at foretage saadanne Rejser, i en saa vanskelig Tid maatte man være meget varsom med at rejse i Udlandet, og selv om der kunde siges noget til Fordel derfor, blev det vel i Hovedsagen en Fornøjelsestur. Tysklandsrejsen var jo nu spildt, og om der kunde tjenes noget ved Englandsturen, vilde Tiden vise. Men naar der ikke fra anden Side stilledes andet Forslag, vilde Taleren ogsaa gaa med dertil, men dog anbefale Belysningsudvalget at holde sig indenfor saa fornuftige Rammer som muligt.

P. Petersen protesterede mod Hr. Kjeld Sørensens Udtalelse om, at det skulde være en Fornøjelsesrejse, for hvis det skulde opfattes saaledes, ønskede Taleren hellere at blive hjemme. Det blev en forceret Tur, hvor man maatte rejse om Natten for at kunne bese Værkerne om Dagen, og der blev absolut ikke Tid til andet.

Marius Geertsen mente heller ikke, det kunde kaldes en Fornøjelsesrejse. Naar man skulde have et Gasværk til $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., var 4000 Kr. Smaapenge, som let kunde indvindes ved at se paa Tingene først. Disse Penge var givet godt ud, hvis Udvalget kunde komme hjem med gode Resultater, og særlig hvis det søgte at skaffe saa meget Arbejde hjem til Danmark som muligt.

Formanden havde anbefalet Forslaget ud fra den Betragtning, at naar hele Udvalget skulde være med til at gøre Indstilling, burde de ogsaa være med paa Rejsen, for ellers kom de i en kedelig Situation, naar der skulde gøres Indstilling. Hvorvidt der kom noget positivt ud af Rejsen, kunde man ikke vide endnu; der vilde jo ikke blive sluttet nogen endelig Overenskomst derovre.

Forslaget tiltraadtes.

2. (J. Nr. 180—1923). Indstilling fra Belysningsudvalget angaaende **Licitationsstilbud paa Højspændingsledningen Aarhus—Ødum.**

Udvalget indstiller, at Tilbudet fra Firmaet Siliam Bjerre, Skive, til en Pris af 43721 Kr. pr. 10 km, approberes.

H. P. Christensen erindrede om den tidligere indgaaede Overenskomst med Randers, hvorefter Aarhus Kommune skulde lægge Højspændingsledning Halvvejen til Randers eller fra Aarhus til Ødum. Der forelaa en hel Del Tilbud, det billigste var fra Odense, men der var ingen Garanti for Kobberet, og saa turde man ikke entrere med Firmaet. De to næstlaveste var Siliam Bjerre, Skive, og Frichs, Aarhus. Udvalget vilde gerne have overdraget Arbejdet til Frichs, men da det laa ca. 3000 Kr. højere end Tilbudet fra Skive, mente man ikke at kunne komme udenom dette. Firmaet var tillige gaaet ind paa at tage den nødvendige Arbejdskraft i Aarhus, men det drejede sig ikke om særlig meget Arbejde, idet det meste var lavet i Forvejen. Det var et solidt Firma, som bl. a. havde lavet en Del af Ledningen fra Tange til Skive. Taleren vilde paa Udvalgets Vegne anbefale Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 345—1923). Indstilling fra Belysningsud-

valget angaaende **Overenskomst om Levering af Elektricitet til Andelsselskabet Viby Elektricitetsværk.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Mellem Aarhus Byraad og Andelsselskabet Viby Elektricitetsværk er der oprettet følgende

O v e r e n s k o m s t

om Leveringen af Elektricitet fra Aarhus kommunale Elektricitetsværk.

§ 1.

Aarhus Kommune, herefter kaldet Aarhus, indgaar paa at levere Elektricitet til Andelsselskabet Viby Elektricitetsværk, herefter kaldet Andelsselskabet, i den Mængde og paa det Tidspunkt, som Andelsselskabet ønsker det.

Elektriciteten leveres som Ligestrøm med 440 Volt Spænding, og den aftages fra Aarhus Bys Ledningsnet i Knudepunktet paa Hjørnet af Lundingsgade og Ingerslevs Boulevard.

§ 2.

Andelsselskabet bekoster og vedligeholder den 4×95 mm Ledning, der skal forbinde de eksisterende Ledningsnet i Aarhus og Kongsvang, heri indbefattet et nyt 2×185 mm jernbaand-armeret Jordkabel fra Fordelingspunktet i Lundingsgade og til den Gittermast af Jern, hvorfra Luftledningen udgaar.

Aarhus har Ret til at benytte den rejste Stangrække til derpaa at ophænge en 3 Leder Luftledning sam de nødvendige Ledninger og Lamper for en eventuel Gadebelysning. Til Vederlag for Benyttelsesretten, og fordi alt, hvad der findes ophængt og monteret paa Aarhus Kommunes Grund, ved Kontraktens Ophør overgaar til Aarhus Kommunes uhindrede Ejendom, be-

taler Aarhus et kontant Tilskud til Ledningerne paa 7000 Kr.

Aarhus bestemmer, hvor og hvorledes Luftledningen mellem de 2 Kommuners Ledningsnet bygges, og det forlanges, at Ledningen trækkes paa svære imprægnerede Master med Gittermaster af Jern i alle Knæpunkter. — Andelsselskabet afholder alle Udgifter ved Anskaffelsen, Driften og Vedligeholdelsen af den nødvendige Spændingsforhøjer, samt Installationen af de nødvendige Maalere m. m.

§ 3.

Den leverede Strøm betales med en Pris pr. Kilowatttime, der faas ved Sammenlægning af følgende 4 Beløb:

- 1) En fast Grundpris paa 4,0 Øre pr. k. w. h.
- 2) En bevægelig Tillægspris, der stiger og falder proportionalt med Pristallet, og er 2,0 Øre ved et Prisniveau af samme Størrelse, som det, der var i Tiden før 1914, og altsaa bliver 4,0 Øre ved Pristallet 200.
- 3) Elektricitetsværkets Brændselsudgifter pr. k. w. h. udregnet som Middeltallet af de virkelige Udgifter til Kul og Brændselsolie, ligegyldigt om Elektriciteten er produceret paa eget, eller den er indkøbt fra fremmed Værk.
- 4) Af Hensyn til Tabet i Byens Ledningsnet forøges ovenstaaende Poster 1), 2) og 3) med 15 %.

Foruden Prisen pr. Kilowatttime betales der aarligt 70 Kr. pr. beslaglagt Kilowatt i Maanederne November, December, Januar og Februar. I den øvrige Tid af Aaret betales ingen Maksimalafgift, med mindre Forbruget i Viby i disse Maaneder giver en Maksimalbelastning, der overstiger

de paa Værket installerede Maskiners Ydeevne, for Øjeblikket 125 kw. Saafremt en af Maskinerne sælges, reduceres disse 125 kw tilsvarende.

I Tilfælde af Maskinuheld paa Viby Elektricitetsværk betales den derved foraarsagede kortvarige Stigning i den leverede maksimale Kilowatt ikke med 70 Kroner. Uheldet meddeles til Aarhus Belysningsvæsen, hvorefter Kilowattmaaleren straks aflæses. Viby Elektricitetsværk har Pligt til hurtigst muligt at udbedre Maskinskaden, og naar dette er udført, stilles Kilowattmaaleren tilbage til det, den viste, før Uheldet indtraadte. Differencen mellem det maksimale Kilowatt under Uheldet og før dette betales med 0,8 Kr. pr. K. W. pr. Dag for den Tid, Udbedringen af Maskinskaden har varet, dog at dette Beløb aldrig kan overstige 70 Kr. pr. K. W.

Ved Valget af Maalertypen saavel til Maalingen af de forbrugte Kilowatttimer som den beslaglagte maksimale Kilowattmængde, skal der i Overensstemmelse med § 1 tages Hensyn til Spændingsfaldet i Tilledningsledningerne.

Enhver af Parterne har til enhver Tid Adgang til Maalerne og kan uhindret foretage alle de Kontrolmaalinge, som maatte ønskes.

Opsættes der et dobbelt Sæt Maalere, afregnes der efter Middeltallet mellem de af Maalerne viste Beløb, saalænge denne Difference ikke overstiger 3 % af Beløbet; bliver Differencen større, skal begge Maalere justeres. Justeringen foretages gratis af Aarhus Belysningsvæsen, ønskes Justeringen udført af Statsprøveanstalten i København, betales Justeringen af Andelsselskabet.

§ 4.

Hver Maaned aflæses Maalerne, og Betalingen for de leverede K. W. T. erlægges inden den

15. i den paafølgende Maaned afregnet efter den Pris, der jugeres at ville blive gældende for det paagældende Aar. 1. Oktober aflæses Kilowatt-Maaleren, og der betales den følgende Maaned for det Maksimum, der har været i Sommerhalvaaret.

Hvert Aar efter 1. April finder den endelige Opgørelse Sted, og Regningsbeløbet er forfalden til Udbetaling senest 1 Maaned efter.

Betales de forskellige Afgifter ikke til Forfaldsdag, beregnes der 6 % i Rente. Betales ikke efter gentagen Opkrævning, er Aarhus berettiget til uden Varsel at afbryde Tilførselen og forlange Kontrakten ophævet.

§ 5.

Aarhus Kommune forpligter sig til efter bedste Evne at levere Andelsselskabet den fornødne Energimængde, men noget Ansvar eller Forpligtelser i Tilfælde af Driftsuheld eller Kabelbrand paatager Aarhus sig ikke, og Andelsselskabet kan kun forlange, at Fejlen hurtigst muligt søges rettet.

Saaframt det paa Grnnd af særlige Forhold bliver nødvendigt at rationere Forbruget i Almindelighed, er Aarhus berettiget til at reducere Andelsselskabets Forbrug i samme Forhold som alle de øvrige Konsumenters.

§ 6.

Nærværende Overenskomst er gældende indtil 1. Oktober 1940 og kan af begge Parter opsiges til dette Tidspunkt med 1 Aars Varsel. Saaframt Overenskomsten ikke fornyes, afbrydes alle Ledninger i Aarhus Kommunes Skel, og alt, hvad der findes rejst og er installeret paa Aarhus

Kommunes Grund, overgaar til Aarhus Kommunes uindskrænkede Ejendom. Andelsselskabet kan derfor ikke foretage Forandringer ved den en Gang rejste Stangrække, og det kan hverken nedtage eller oplægge nye Kobberledninger paa Aarhus Kommunes Grund uden forinden at have indhentet den nødvendige Tilladelse.

§ 7.

Enhver Tvivl, som opstaar med Hensyn til Forstaaelsen af nærværende Overenskomst, afgøres endelig og forbindende for begge Parter af en af Dansk Ingeniørforening i den Anledning nedsat Voldgiftskommission.

§ 8.

Omkostningerne ved Stemplingen af denne Overenskomst bæres med Halvdelen af hver af Parterne. Af Hensyn til Beregningen af Stempelafgiften bemærkes, at den aarlige Betaling for Elektriciteten ikke antages at ville overstige 8000 Kroner.»

H. P. Christensen meddelte, at der i længere Tid havde været forhandlet med Viby herom, og Selskabet havde ogsaa ønsket eventuelt at blive Andelshaver i Gudenaacentralen, men man ønskede ikke at afhænde Andele til saa smaa Selskaber. Samtidig havde de søgt Forhandlinger med Odder, men da de der vilde komme til at ligge i den ene Ende af Ledningen, blev der let Kludder i Strømtilførselen fra Odder. Taleren gennemgik de vigtigste Punkter i Kontrakten, hvis Betingelser maatte kaldes favorable for Aarhus Kommune; den gjaldt til 1940, idet Viby Elektricitetsværk var et Andels-selskab, hvis Koncession udløb til den Tid.

Marius Geertsen spurgte, om Bestemmelsen om, at Aarhus skulde levere saa meget Strøm, som Selskabet ønskede, ikke kunde rumme en Fare, hvis der blev lagt store industrielle Virksomheder i Viby.

H. P. Christensen svarede, at det for Øjeblikket hovedsagelig drejede sig om Lys, men kunde man faa en Del større Virksomheder med til at overtage Strøm til Kraft, f. Eks, Fællesforeningens Fabriker i Viby, vilde det være en Fordel for Aarhus, og man vilde altid ved Hjælp af Kontrakten med Randers kunne levere tilstrækkelig Strøm.

Formanden ansaa Kontrakten for klar og tydelig, og saavidt man kunne skønne, vilde Arrangementet blive en god Forretning for Aarhus Kommune.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 66—1923). **Andragende fra Tømrermester J. Sørensen om Byraadets Samtykke til Salg af Ejendommen Nørreallé Nr. 92.**

Formanden oplyste, at der hvilede en Deklaration paa de Ejendomme, hvortil der var ydet Stats- og Kommunitilskud, at hvis Ejendommene indenfor et Tidsrum af 12 Aar blev solgt, skulde Stat og Kommune give deres Samtykke dertil og ligeledes tage Bestemmelse om, hvordan det eventuelle Overskud ved Salget skulde anvendes. Den her nævnte Ejendom havde kostet at opføre, naar Tilskudet fragik, ca. 106385 Kr., og Købesummen var 107750 Kr., saaledes at der blev til Rest ca. 1365 Kr.; men Ejeren skulde yderligere foretage en Dræning omkring Huset, og naar saa Salgskostninger kom til, vilde der ikke blive nogen nævneværdig Gevinst, hvorfor Taleren henstillede, at Byrådet anbefaler Andragendet.

Det vedtoges, at Byraadet for sit Vedkommende kan anbefale at bevilge Andragendet.

5. (J. Nr. 341—1913). **Andragende fra Maskinarbejder Scheldt om Udbetaling af 1000 Kr. af en Invalideerstatningssum.**

S. Petersen meddelte, at det drejede sig om en tidligere Maskinarbejder hos Frichs, der havde faaet tilstaaet 4680 Kr. i Invalideerstatning, og Beløbet var indsat i Arbejdersparekassen paa den udtrykkelige Betingelse, at han kun maatte hæve 50 Kr. pr. Maaned. Han var for kort Tid siden blevet gift, men de var allerede rejst fra hinanden. Nu havde Manden Tilbud paa en lille Cyklereparationsforretning paa Tangen og mente, han kunde skaffe sig en Levevej ved at overtage denne, men hertil behøvede han ca. 1000 Kr. Hidtil havde han faaet 7 Kr. ugentlig af Hjælpekassen. Tale- ren turde ikke paa nærværende Tidspunkt hverken anbefale eller fraraade Sagen, men muligvis kunde Udvalget nærmere undersøge den.

A. Bitsch kendte ikke Andrageren, men i al Almindelighed maatte man være varsom med at give saadanne Tilladelser, for der forelaa flere Eksempler paa, at Pengene meget hurtigt blev brugt, hvorefter vedkommende maatte understøttes af det offentlige.

Sagen gik tilbage til Fattigudvalget, saaledes at hvis dette anbefaler den, sendes den videre.
